

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry
bilingválna sekcia

1. Pravopisné cvičenie. Doplň správne i,í/y,ý a iné chýbajúce písmená a prepíš celý text správne.

Na letnú dovolenku sme sa v_bral_ až k _tlantickému oceánu. Pri mor_ sa cítim akos_ viac slobodn_. Fasc_nuje ma vlnob_tie, pr_l_v i odl_v a všel_jaké morské pr_šer_. Dobrodružné román_, v ktor_ch korzár_, siln_ zarasten_ muž_, zb_jal_ a zab_jal_ posádk_ mnoh_ch obchodn_ch lod_, sa m_ premietajú v pamät_. Svoj_m hrub_m správan_m naháňal_ strach aj star_m morsk_m vlkom. V m_sl_si rob_m predstav_ tak_ch b_tiek. Keď sa podvečer vraciam z pláže do nášho ob_dlia, prýšti zo mňa páľava. Moj_m spolub_vajúc_m bez zap_renia hovor_m o pestr_ch plážov_ch záž_tkoch. Pr_dajú k n_m svoje a t_m sa naše dovolenkové večer_ stávajú v_nimočne pr_ťažliv_m_. Bude to nepoch_bne krajšia dovolenka ako pred siedm_m_ rokmi_ v _lovenskom raji.

Pozorne si prečítaj nasledujúcu ukážku a vypracuj úlohy pod ňou:

V roku 863 prišli Konštantín a Metod so svojou družinou na Veľkú Moravu k našim predkom. Knieža Rastislav ich privítal s veľkou radosťou. Konštantín a Metod pochádzali z mesta Solún. Hoci mesto bolo grécke, v jeho okolí vtedy žili Slovania, a tak sa aj títo dvaja bratia naučili ich nárečie. Ešte pred príchodom na územie našich predkov zostavili prvé písmo Slovanov – hlaholiku a prvý spisovný jazyk – staroslovienčinu. Jej základom bol južnoslovanský jazyk založený na nárečiach Slovanov, ktorí v 9. storočí žili v Solúne a jeho okolí. Svätí bratia boli charakterovo a nadaním veľmi odlišní. Metod mal vyvinutý zmysel pre praktické veci, študoval právo a stal sa náčelníkom byzantskej župy, kde bolo slovanské obyvateľstvo. V tomto úrade prežil 10 rokov. Konštantín, ktorý neskôr prijal rehoľné meno Cyril, mal mimoriadne nadanie na filozofiu a iné humanitné náuky. Po otcovej smrti ho vysoký cisársky úradník povolal do Carihradu, aby tam na cisárskej škole študoval spolu s budúcim cisárom Michalom III. V učení tak vynikal, že mu dali prírmenie Filozof. Konštantín preložil do staroslovienskej reči najpotrebnejšie sväté knihy. „Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.“ Toto sú prvé slová napísané v staroslovienčine. Svojou činnosťou sa bratia stali zakladateľmi našej a vôbec slovanskej kultúry. Najdôležitejším činom ich misie na našom území bolo uvedenie staroslovienčiny do bohoslužby namiesto latinčiny.

2. Čo z ukážky vyplýva?

- a) Metod preložil do latinčiny sväté knihy a študoval na cisárskej škole.
- b) Slovanskú kultúru založil cisár Michal III., ktorý študoval s Metodom.
- c) Hlaholika – prvé písmo v Grécku za vlády kniežaťa Rastislava.
- d) Konštantín a Metod uviedli do bohoslužby staroslovienčinu.

3. Z textu vyplýva, že od príchodu Konštantína a Metoda uplynulo v roku 2021:

- a) 1863 rokov b) 1168 rokov c) 1158 rokov d) 1510 rokov

4. Čo z ukážky nevyplýva?

- a) Metod bol spolužiakom cisára Michala III. .
- b) V9. storočí žili v okolí Solúna Slovania.
- c) Konštantín a Metod študovali právo.
- d) Mesto Solún sa nachádza v Grécku.

5. Z poslednej vety textu vypíš dve slová, ktoré vznikli skladaním.

6. V ktorej možnosti nesúvisia obidva údaje s príchodom Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu?

- a) rok 863, knieža Rastislav
- b) hlaholika, preklady bohoslužobných kníh
- c) staroslovienčina, Hlboké
- d) cisár Michal III., Solún

7. Dopln tvrdenie, ktoré vyplýva z textu .

Pred zavedením staroslovienčiny bola bohoslužobným jazykom

8. V ktorej z možností sa nachádza radová číslovka?

- a) 863 rokov b) Michal III. c) 10 rokov d) 9 storočí

9. Mladí Konštantín a Metod žili v Solúne. Vo vete urči všetky vetné členy.

10. Z nasledujúcej vety vypíš prísudok: *Toto sú prvé slová napísané v staroslovienčine.*

11. Z nasledujúcej vety vypíš zhodný prívlastok a príslovkové určenie miesta:

Po smrti otca študoval na cisárskej škole.

12. Z vety v 11. úlohe vypíš spojenie s nezhodným prívlastkom a utvor z neho zhodný.

13. v 70. rokoch 9. storočia Číslice napíš slovom.

14. Veta, ktorá obsahuje len prisudzovací sklad, sa nazýva:

- a) zložená b) holá c) jednočlenná d) rozvitá

15. Ktorá veta patrí medzi jednočlenné vety?

- a) Už sa zmráka.
b) Usilovne sa učil.
c) Plávaj!
d) Už zašlo slnko.

16. V ktorej z nasledujúcich viet je podčiarknuté slovo časticou?

- a) Na diskotéke sa zabávali starí aj mladí.
b) Chce niečo povedať , no slová mu uviazli v hrdle.
c) Len aby si nezabudol na dobré zvyky.
d) Starý otec vysadil okolo plotu ružové kríky.

17. Spojenie *more slov* je:

- a) metonymia b) metafora c) porekadlo d) združené pomenovanie

18. Synonymá slova *harmonogram* sú v možnosti:

- a) plán, program, rozvrh
b) harmónia, súlad, programovanie
c) plánovanie, graf, diár
d) koncept, zladenie, konspekt

19. Hokejbal je z hľadiska tvorenia nových slov slovo:

- a) odvodené b) základné c) základové d) zložené.

20. „To je ale drevo!“ hovoríme človeku, ktorý nie je:

- a) nešikovný b) šikovný c) ťarbavý d) nemotorný.

21. Slová, králik (zajac) – králik (margaréta), mat' (matka) – mat' (vlastniť),

zámok(historická budova) – zámok (na dverách) sa nazývajú:

- a) homonymá b) antonymá c) synonymá d) jednovýznamové

22. Slová koruna, oko, hrebeň, krídlo sú:

- a) homonymá, b) antonymá, c) synonymá, d) viacvýznamové

23. V ktorej možnosti sa nevyskytujú združené pomenovania?

- a) žiacka knižka, zubná ambulancia, platobná karta
b) mobilný telefón, základná škola, frazeologická jednotka
c) včela medonosná, vysoká škola, cestovná kancelária
d) stratil hlavu, zaťal do živého, sadol do osieho hniezda

24. Iba spisovné slová sú v možnosti:

- a) kružítko, razítko, list, rožok, ležadlo, vodítko
b) lehátko, vodítko, dopis, pečiatka, kružidlo, rohlík
c) rohlík, držátko, dopis, vôdzka, pečiatka, kružidlo
d) list, kružidlo, vôdzka, rožok, ležadlo, pečiatka